

Bufferzone i stedet for minivådområde

Tidslinje

2006

Martin Mogensen købte ejendommen Lillerup ved Gedved, nord for Horsens.

2008

Han blev uddannet agrarøkonom fra Bygholm Landbrugsskole.

2016

Martin Mogensen gik ind i Topsoil-projektet, der er et EU-projekt, som varer indtil 2019. I projektet bliver de øverste jordlags sammensætning kortlagt på ejendommen, og bl.a. bliver dræn-flowet i et af drænene målt. I forbindelse med projektet fik han sine drænkort digitaliseret i vinteren 2016/2017.

2017

I maj spurgte Seges og Aarhus Universitet Martin Mogensen, om han ville være med i forsøget med den intelligente bufferzone. Den intelligente bufferzone blev anlagt i oktober i samarbejde med Seges og Aarhus Universitet.

Intelligent bufferzone: På ejendommen Lillerup ved Horsens har Aarhus Universitet og Seges fået lov til at anlægge en intelligent bufferzone som et alternativ til minivådområder. Seges og Aarhus Universitet arbejder på at få den intelligente bufferzone godkendt som virkemiddel.

Af Anna Tang Nielsen
atn@landbrugsmediernes.dk
tlf. 33 39 47 83

Martin Mogensen, der er medejer af Go-Gris og står for markdriften, har i cirka et år lagt jord til Aarhus Universitets og Seges' undersøgelser af muligheden for at anvende en intelligent bufferzone som virkemiddel i bakket terræn.

»Drænvand fra marken bliver ledt ind i bufferzonen, hvor det kommer til at stå stille - og så skulle der gerne ske en denitrifikation. Herefter bliver det ledt videre ud i bækken«, forklarer Martin Mogensen.

En intelligent bufferzone skal ligge mellem mark og vandløb. Det er vigtigt, at marken har dræn og en hældning ned mod vandløbet.

Der er blevet plantet rødelt træer, der lever godt i fugtig jord, ved siden af bassinet for at optage noget af kvælstoffet. Bufferzonen tager imod drænvandet fra 10 hektar, og ligger i et hjørne, som Martin Mogensen alligevel ikke havde den store gavn af.

»Den intelligente bufferzone er cirka 50 gange 10 meter. Så det er ikke vanvittigt stort og kan snildt ligge i hjørnet af marken, så det er rimeligt overskueligt. Hvis

Martin Mogensen

- En af fem ejere af Go-Gris I/S.
- Ejer gården Lillerup.
- Står for driften af 600 hektar.

det var et minivådområde, skulle det være fire gange så stort. Og så skulle vi bruge et godt stykke af marken«, siger Martin Mogensen.

Alternativt virkemiddel

Seges kontaktede Martin Mogensen for at høre, om de kunne få lov til at bruge hans jord til projektet. Det kunne de godt.

»Vi har fået mere gødning, og så skal vi levere på nogle andre områder. Det her var en måde at gøre det på - i stedet for at have minivådområder som ikke fungerer alle steder. Det var for at prøve at se, om man kan gøre sådan her i stedet for«, forklarer han. Og uddyber, at der ikke er oplagte steder at placere et minivådområde på ejendommen.

»Bufferzoner er nok nemmere at placere, fordi de ikke fylder nær så meget. Jeg tror, at der kommer flere bufferzoner. Der skal selvfølgelig mange flere til, men det er nemmere at finde et hjørne af marken som her, end det er at finde en eller to hektar til et minivådområde«, siger Martin Mogensen.

Færre efterafgrøder

Den intelligente bufferzone er ikke godkendt som virkemiddel, men Seges arbejder på det.

»Vi får ikke en helt masse ud af det nu, men på sigt kan det være, at vi gør. Hvis det bliver godkendt som virkemiddel, behøver vi ikke at have efterafgrøder i arealet, der afdræner gennem bufferzonen. Og hvis vi vil have efterafgrøder, kan vi selv bestemme, hvilke vi vil have, frem for tvungne efterafgrøder. Så er vi nået et langt stykke«, siger Martin Mogensen.

Han tilføjer, at han ikke er afvisende over for at etablere flere bufferzoner, hvis de bliver godkendt som virkemiddel.

»Jeg har en idé om, at jo mere man vil være med til, jo bedre står man i en forhandlingssituation. Og når det ikke generer mere,

end det gør her, så kan jeg sagtens leve med det«, siger han.

Stoppede dræn

Ved etableringen af en intelligent bufferzoner skal man være opmærksom på, at der er risiko for bagvand på marken.

»Jeg kan tømme bufferzonen, hvis jeg får for meget bagvand op i marken. Jeg kan rent fysisk gå ned og trække en prop op og få vandet til at forsvinde. På den måde, synes jeg, at det er mere fleksibelt, end et minivådområde er«, siger Martin Mogensen.

Han tilføjer dog, at der er risiko for, at drænet stopper til.

»Min største bekymring lige nu er, at drænet bliver fyldt af sand, fordi det skal løbe under vand-

I juli blev bassinet tømt for vand og drænet lukket af, så de kunne se, hvor grundvandsspejlet ligger. En uge efter bassinet blev tømt, var vandstanden på 40 cm.

niveauet. Det skal man være opmærksom på. Det har ikke været et problem endnu. Men til efteråret vil jeg grave ned og kigge på drænene, så vi ikke lige pludselig står i en situation, hvor vi har fyldt hele drænsystemet op. I år har det jo ikke været et issue med vand, men det kommer nok igen på et tidspunkt«, siger han.

Mere viden om jorden

»Jeg synes, at det er spændende at være med i sådan nogle forsøg. Når vi begynder at have målinger for flere år, kan vi begynde at for-

holde os til, hvad der sker ude i marken, og hvor meget vand der kommer ud af drænene - og hvor lang tid det tager at komme igen. Det, synes jeg, er spændende. Og det er nok også derfor, jeg siger ja til at være med«, fortæller han.

Martin Mogensen deltager også i Topsoil-projektet, hvor flowet i et af drænene bliver målt.

»Det giver en anden indsigt. Sidste år, hvor det var så vådt, var det faktisk først i september, vi begyndte at se vand i drænet, fordi jorden skulle fyldes. Og selvom det har været tørt i år, havde vi helt indtil juni samme dræn-flow som samme tid sidste år. Så det giver et billede af, hvor meget vand jorden kan holde på«, siger han.

Hvis det bliver godkendt som virkemiddel, behøver vi ikke at have efterafgrøder i arealet, der afdræner igennem bufferzonen.